

Nordre Follo renseanlegg IKS
Høyungsetta 19
1407 Vinterbro

Saksbehandler, innvalgstelefon
Simon Haraldsen, 22003652

Endring av utslippstillatelse for Nordre Follo Renseanlegg

Fylkesmannen har endret utslippstillatelsen for Nordre Follo renseanlegg som følge av at utslippsledningen flyttes nærmere bunnivå på utslippstedet i Bunnefjorden. Tiltaket vil være et viktig bidrag for å få forbedret oksygenforholdene i dyplaget i Bunnefjorden. I tillegg innfører vi krav om en tiltaksplan for at nåværende Nordre Follo renseanlegg skal holdes i drift til ny hovedløsning er på plass.

Bakgrunn:

Fylkesmannen viser til vårt brev av 18.12. 2018 om varslet endring av utslippstillatelse fra 27.04 2011 på kravet om utslippspunkt fra Nordre Follo renseanlegg.

Bunnefjorden har som terskelfjord for lite vannutvekslinger i dyplagene og oksygenforholdene er svært dårlige.

NIVAs rapport (7192-2017) gir vurderinger av effekter på vannkvaliteten ved endrede utslippsnivåer fra Bekkelaget RA og Nordre Follo RA i henholdsvis Bekkelagsbassenget og i Bunnefjorden .

Det er også blitt foretatt en teknisk kartlegging fra COWI AS (rapport datert 17.09. 2018) av nytt utslippssystem som i tillegg til kartlegging av bunnforholdene og kostnadsberegninger også omfattet en inspeksjon av eksisterende utslippsledning. Det ble bl.a avdekket at diffusoren på enden av utslippsledningen i dag er knekt slik at avløpsvannet ikke får den nødvendige spredningen på utslippsstedet som i dag ligger på 50 meters dyp.

Rapportene fra NIVA og COWI ble sendt oss av Nordre Follo renseanleggs (NRA) IKS som svar på vårt brev fra 07.12 2015 hvor vi bla. etterspurte vurderinger av endret valg av utslippssted og dyp fra renseanlegget for å bedre vannkvaliteten i Bunnefjorden.

Høring:

Fylkesmannens varslings om endring av utslippspunktet ble sendt bredt ut til berørte parter som NFR IKS, kommunene Ski, Oppegård og Ås, vannområde PURA, Fagrådet for indre Oslofjord og Indre Oslofjord Fiskarlag.

Vi mottok høringsuttalelse fra NFR v/daglig leder som stilte seg positive til kravet om å flytte utslippspunktet fra renseanlegget dypere ned i Bunnefjorden.

Fylkesmannens vurdering:

Flytting av utslippspunkt:

Fjordens spesielle form, med det trange innløpet og den grunne terskelen ved Drøbak påvirker inn- og utstrømningsforholdene. Vannmiljøet i Indre Oslofjord er bestemt av et komplisert samspill mellom naturgitte forutsetninger og direkte og indirekte menneskeskapte påvirkninger.

Arbeidet i fjorden med å bedre økologisk tilstand som følge av vannforskriften pågår for fullt. Spesielt er Bunnefjorden krevende på grunn av tidvis anoksiske forhold i dyplaget. Oksygenkonsentrasjonen i dyplaget er avgjørende for det biologiske livet der og økologisk status. Det blir viktig at en kan redusere perioder med hydrogensulfid vann i dyplagene og bedre økologisk status.

Det er registrert en forbedring av vannkvaliteten i bekkelagsbassenget etter at utslippet av rensed avløpsvann fra Bekkelaget renseanlegg ble flyttet ned til 50 meters dyp. Tilsvarende anser man at utslippet av rensed avløpsvann fra NFR på 50 meters dyp i Bunnefjorden har en positiv effekt på vannkvaliteten her, da dette skaper sirkulasjon i stagnerende vannlag.

Beregninger utført med NIVA sin Oslofjordmodell viser at det vil ha en økt positiv effekt for vannkvaliteten i Bunnefjorden at utslippspunktet fra NFR flyttes enda lenger ned i dyplaget.

Endret utslippspunkt i dybden vil ikke få konsekvenser for utslippskravene på selve renseanlegget.

Kravet om utslippsdybde endres fra 50 meter til nytt krav i endret tillatelse:

Punkt 3.3: Til 2 meter opp fra bunnen på ca. 139 meters dybde.

Vi støtter oss til NIVAs faglige vurderinger i NIVA rapporten og til epost fra forsker Andre Staalstrøm NIVA som utførte beregningene med anbefalinger om å legge utslippsledningen fra NFR så dypt ned som mulig. Han viser til at påvirkninger av bunnsedimentene kan unngås ved at enden av utslippsledningen løftes ca. 2 meter opp fra bunnen.

Krav om handlingsplan for å utvide kapasiteten på NFR til ny hovedløsning er på plass:

Fylkesmannen har i brev av 07.12 2015 bedt om en kapasitetsvurdering av anlegget i forhold til forventet belastning fram mot år 2040. På bakgrunn av denne kapasitetsvurderingen som vi har mottatt stilles nå krav om en handlingsplan som viser optimaliseringstiltak og innfasing av disse tiltak i tid til ny hovedløsning for eierkommunene Oppegård, Ski og Ås er på plass.

Dagens situasjon viser at anlegget kan få underkapasitet om kort tid hvis ikke viktige tiltak iverksettes. Spesielt må det settes fokus på det biologiske rensetrinnet

(nitrogenfjerningskapasiteten) og det kjemiske rensetrinnet. Det skal sikres at en ikke kommer på etterskudd i kapasitet og at rensekravene til enhver tid kan oppfylles. Det må også vurderes tiltak for å redusere avløpsmengder som går urensset ut i overløpet til bekk som renner ut til Gjersjøen som er drikkevannskilde. I følge vannforskriften og nasjonale føringer (senest rundskriv fra Klima – og miljødepartementet av 14.03 2019) skal drikkevannskilder sikres særskilt beskyttelse.

Dette er utformet i følgende krav i vilkårene til tillatelsen:

Punkt 3.2 Tiltak for forbedringer av dagens renseanlegg.

Punkt 3.4 Overløp- utslippsreducerende tiltak.

Oversikt over krav til tiltak, undersøkelser, utredninger og rapporteringer

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
3.2 Tiltaksplan for å forlenge levetiden for eksisterende renseanlegg fram til 2030.	Basert på kapasitetsplan-utarbeides en tiltaksplan for å opprettholde nødvendig kapasitet fram til 2030.	01.01 2020
3.3 Utslippspunkt fra renseanlegg	Flytting av utslippspunkt til ca. 139 m dybde.	01.01 2021
3.4 Overløp-utslippreducerende tiltak	Handlingsplan for reduksjon av direkte overløpsutslipp til bekken Fåleslora.	01.01 2020
8.2 Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering med handlingsdel	En handlingsplan for miljørisikoreducerende tiltak.	01.01 2020
8.3 Beredskapsplan på avløp	Ha en oppdatert beredskapsplan	01.01 2020
12. Resipientundersøkelse og overvåking	Årlig program for overvåking	Samordnes med PURA
13. Krav til rapportering	Årsrapport med oversikt over utslipp	Hvert år 01.03

Vedtak:

Tillatelsen er endret med hjemmel i forurensningslovens § 18 annet ledd. Vi er av den oppfatning at det kan oppnås miljøforbedringer i resipienten på utslippet uten at dette medfører urimelige kostnader for selskapet og eierkommunene og at dette kravet følger av ny kunnskap om utslippenes betydning for oksygenforholdene i dyplagene i fjorden.

Ut fra den informasjon vi har mottatt vil tiltaket også føre til utbedringer av eksisterende utslippsledning, jf. COW AS sin tekniske analyse.

Endringene gjelder vilkår 3.3 og to nye punkter 3.2 og 3.4 om kapasitetsøkende tiltak og krav til å redusere overløpsutslipp der NFR IKS har ansvar.

Det opplyses at utslippstillatelsens krav for øvrig er som tidligere, men at oppbyggingen av tillatelsen er vesentlig endret.

Gebyr:

Fylkesmannen viser til varsel om gebyr jf. kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen for vår konsesjonsbehandling fra forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften). Nordre Follo Renseanlegg IKS skal betale kr. 32.800 i gebyr for tillatelsen, iht. gebyrsats 7 i § 39-4.

Ressursbruken er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Samlet ressursbruk er ca. 1 ukeverk.

Klageadgang:

Vedtakene, herunder plassering av gebyrsats, kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra tillatelse er mottatt. Eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef

Simon Haraldsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår for utslippstillatelse Nordre Follo Renseanlegg IKS

Kopi til:
oppegard
ski
Ås

Endring av tillatelse etter forurensningsloven til Nordre Follo Renseanlegg IKS for utslipp av kommunalt avløpsvann

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16, § 18 § 22 og § 40, samt forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 14-4.

Endring av tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt av Nordre Follo renseanlegg IKS. Tilsendt NIVA rapport (7192-2017) og Cowi AS rapport av 17.09 2018 som svar på Fylkesmannens brev fra 07.12.2015 hvor det skulle bl.a foretas vurderinger av endret valg av sted og dyp fra renseanlegget i Bunnefjorden.

Tillatelsen omfatter både minimumskravene i forurensningsforskriften kap. 14 og andre krav fastsatt av Fylkesmannen som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven og forurensningsforskriften. Alle vilkår framgår av denne tillatelsen.

Selskapet må på forhånd avklare med Fylkesmannen dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Virksomhetsdata

Ansvarlig enhet	Nordre Follo renseanlegg IKS
Postadresse	Høyungsletta 19, 1407 Vinterbro.
Besøksadresse	
Gnr./Bnr.	
E-postadresse	post@nfra.no
Org. ledd	971 521 570
NACE-kode	37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
	0214.0016.01

Tillatelse gitt: 01.05 2019	Endringsnummer: -	Sist endret: -
Hilde Sundt Skålevåg Seksjonssjef		Simon Haraldsen seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
2011.0121.T	utslipp	3.3	Utslippspunktet flyttes til 139 meters dybde.

Innhold

Innhold.....	2
1. Tillatelsens ramme.....	3
1.1. Rammer for virksomheten.....	3
2. Generelle vilkår.....	4
2.1. Utslippsbegrensninger.....	4
2.2. Plikt til å overholde grenseverdier.....	4
2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	4
2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold.....	4
2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare.....	4
3. Utslipp til vann.....	5
3.1. Utslipp fra renseanlegg.....	5
3.2. Tiltak for forbedringer av dagens renseanlegg for å forlenge levetiden.....	6
3.3. Utslippspunkt fra renseanlegg.....	6
3.4. Overløp- utslippsreducerende tiltak.....	6
4. Utslipp til luft.....	7
5. Krav til utslipp av støy.....	7
6. Avfall og avløpsslam.....	8
6.1. Generelle krav til avfall.....	8
6.2. Avløpsslam.....	8
7. Forurenset grunn og forurensede sedimenter.....	8
8. Miljøriskovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot utslipp og akuttutslipp.....	8
8.1. Klimatilpasset miljørisikovurdering av avløpssystemet.....	8
8.2. Handlingsplan for miljørisikoreducerende tiltak.....	9
8.3. Etablering av beredskap.....	9
8.4. Varsling av akutt forurensning.....	9
9. Kjemikalier.....	10
10. Energi.....	10
10.1. Energistyringssystem.....	10
10.2. Utnyttelse av overskuddsenergi.....	10
11. Resipientundersøkelse og overvåking.....	10
12. Krav til rapportering.....	11
12.1. Rapportering via Altinn Selskapet har rapporteringsplikt for avløpsdata gjennom www.altinn.no innen 1.mars hvert år.....	11
12.2. Årsrapport til Fylkesmannen.....	11
12.3. Utslippsregnskap.....	11
13. Ansvarsforhold.....	11
14. Tilsyn Selskapet plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid.....	12
15. Nedleggelse, Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	12

1. Tillatelsens ramme

1.1. Rammer for virksomheten

Tillatelsen omfatter utslipp til Bunnefjorden fra Nordre Follo renseanlegg.

Tillatelsen ramme er følgende:

- Anleggets maksimale belastning er satt til 56.500 hydrauliske personekvivalenter.

Største ukentlige belastning vil være større enn 50.000 personekvivalenter målt som BOF₅. Iht. forurensningsforskriftens krav vil det innebære at det i tillegg til tungmetaller også skal måles på organiske miljøgifter, jfr.punkt 3.1.

Følgende utslippstillatelser gjelder ved siden av denne:

- Utslippstillatelse for Oppegård kommune på avløp fra transportsystemet
- Utslippstillatelse for Ski kommune på avløp fra transportsystemet
- Utslipp fra Ås kommune på avløp fra transportsystemet

Tillatelsen omfatter pumpestasjon ved Haugbro med overløp hvor avløpsvannet fra Oppegård kommune og Ski kommune pumpes opp i tunell som føres til renseanlegget.

Tillatelsen omfatter pumpestasjon der Ås kommune har sitt påslipp. Nødoverløp fra pumpe-stasjonen herfra føres inn på utløpsledning fra renseanlegget med overløp.

Tabell 1. Viser oversikt over krav til tiltak, undersøkelser, utredninger og rapporteringer

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Kommen- tar:
3.2 Handlingsplan for å forlenge levetiden for eksisterende-reanseanlegg fram til 2030.	Basert på kapasitetsplan utarbeides en tiltaksplan for å opprettholde nødvendig kapasitet fram til 2030.	
3.3 Utslippspunkt fra renseanlegg	Flytting av utslippspunkt til ca. 139m dybde.	
3.4 Overløp-utslippreduserende tiltak	Handlingsplan for reduksjon av direkte overløpsutslipp til bekken Dalsbekken.	
8.2 Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering med handlingsdel	En handlingsplan for miljørisikoreduserende tiltak.	
8.3 Beredskapsplan på avløp	Ha en oppdatert beredskapsplan	

12. Resipientundersøkelse og overvåking	Årlig program for overvåking	Samordnes med PURA
13. Krav til rapportering	Årsrapport med oversikt over utslipp	Hvert år 01.03

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens punkt 4.2. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 13.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt.4.2 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

Kommunen plikter å holde seg oppdatert på avløpsteknologi og benytte de miljømessige best tilgjengelige teknikker som gjelder for denne type virksomheter.

2.4. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal selskapet sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter selskapet å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Selskapet skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jfr. punkt 8.4

2.6. Internkontroll

Selskapet plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Selskapet plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Selskapet plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold knyttet til avløpsvirksomheten. Plikt til å gjennomføre klimatilpassede miljørisikoanalyser følger av kapittel 8.4

2.7. Plikt til å ha oversikt og kunnskap om avløpsanleggenes tilstand og påvirkning.

Gjennomførte- og planlagte tiltak på avløpsanlegg for transport og behandling av kommunalt avløp skal beskrives.

Selskapet skal ha kjennskap til om avløpsnett og renseanlegg påvirker eller kan påvirke vannforekomster som brukes av sårbare arter og/eller har viktige brukerinteresser.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslipp fra renseanlegg

Krav til rensing er satt i tabell. Avlastning fra overløp tilknyttet renseanlegget er inkludert i renskravene. Prøver av KOF og BOF5 må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller rensegrad.

Tabell 2: Grenseverdier for utslipp med krav om målinger.

Parametre	Min. renseseffekt* inkludert overløp	Antall kontrollprøver	Øvrige prøver** inn og utløp
Total fosfor (tot.P)	90%	24 ukeblandprøver	
Total nitrogen (Kjeldahl totN)	70%	24 ukeblandprøver	
BOF ₅ og KOF	70% BOF ₅ eller mindre enn 25 mg BOF ₅ /l i utløp 75% KOF eller mindre enn 125 mg/KOF/l	24 **** døgnblandprøver	
Tungmetallene: Cd,Pb,Hg,Zn,Cr,Ni,As og Cu			6 ukeblandprøver
Organiske miljøgifter***			3 ukeblandprøver

* Med overløp menes her overløpet inne på renseanlegget

** Krav til registrering av utslippsmengde pr. år.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

*** Organiske miljøgifter ihht. til vedlegg 2 punkt. 2.1 i forurensningsforskriftens kap.11.

*** Minst 22 av 24 kontrollprøver inngår. Ingen kontrollprøver kan overskride 50 mg BOF₅/l eller 250 mg KOF/l.

Måleprogram:

Som et ledd i driftskontrollen med renseanlegget skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere.

Prøvetidspunktene velges slik at resultatene blir best mulig representative over et år. Tidspunktene prøvene tas skal være i samsvar med en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Prøvene skal tas ved hjelp av vannmengdeproposjonalt prøvetakings-system.

For organiske miljøgifter skal analyseres for verdier ned til deteksjonsgrenser.

Mengde avløpsvann skal måles med en maksimal usikkerhet på 10% for totalt utslipp, inkludert overløpet. Det er i forurensningsforskriftens § § 14-11 satt krav til akkreditering av prøvetaking og analysering for renseanlegg under kapittel 14.

For organiske miljøgifter skal det analyseres for verdier ned til deteksjonsgrenser.

3.2 Tiltak for forbedringer av dagens renseanlegg

Det skal utarbeides en handlingsplan for å forbedre eksisterende renseanlegg. En kapasitetsplan som viser forholdet mellom renseanleggets dimensjonerende kapasitet og tilknyttede pe(hydrauliske) ut fra befolkningsprognoser frem mot 2035 skal legges til grunn for tiltakene for å sikre at en har tilstrekkelig behandlingsskapasitet frem til ny hovedløsning er på plass.

3.3. Utslippspunkt fra renseanlegg

Renset avløpsvann skal føre ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Tabell 3: Utslippspunkt fra renseanlegg

Resipient	Avstand fra land	Dybde
Bunnefjorden-utenfor Sjødalsstrand	Ca. 650 meter	139 m, ca.1-2 meter over bunn-nivå.

3.4 Overløp- utslippsreducerende tiltak

Fram mot 2030 vil vannmengdene inn mot renseanlegget øke og tiltak skal gjøres for å redusere mengden vann som går direkte i overløp.

Selskapet skal ha utslippskontroll på sine overløp med faste prosedyrer og rutiner for å kunne dokumentere utslipp fra disse. Hvert av overløpene skal vurderes med hensyn på viktighet og risiko og settes inn i et risikoklassifiseringssystem, jf. kapittel 8: Resultatene fra risikoklassifiseringen danner grunnlaget for tiltaksprioriteringer av overløp i en handlingsplan.

Selskapet må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å minimalisere utslipp ved høye vannmengder og lave konsentrasjoner av forurensninger.

4. Utslipp til luft

Lukt fra renseanlegget, pumpestasjoner på påslippspunktene, overløp og eventuelle lufteinnetninger skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemet som er innenfor selskapets ansvarsområde. Lukt skal inkluderes i virksomhetens risikovurdering med oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Selskapet skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

5. Krav til utslipp av støy

Utendørs støy fra renseanlegg ved boliger omkring skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden:

Tabell 5 støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl. 19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hel- lig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn.

Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av renseanlegg, inkludert intern transport på område til anlegga og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6. Avfall og avløpslam

6.1. Generelle krav til avfall

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften².

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller - for brennbart avfall - søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen. For biofilmbærere må det sikres at plastmedium herfra ikke kommer på avveie.

6.2. Avløpslam

Avløpssekskapet plikter å ha en overordnet slamplan som skal bidra til å sikre at slammet kan benyttes som et gjødsels- og jordforbedringsprodukt på kort - og lang sikt. Avløpslammet skal håndteres i overensstemmelse med gjødselvereforskriften.

7. Forurenset grunn og forurensete sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, f.eks fra kjemikalielagring m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge - og gravearbeid.

8. Miljørisikovurdering, håndtering og beredskapsmessige tiltak mot utslipp og akuttutslipp

8.1. Klimatilpasset miljørisikovurdering av avløpsystemet

En klimatilpasset miljørisikovurdering av NRAs avløpsystem skal gjennomføres.

En kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp skal foretas.

Miljørisikovurderingen skal legge spesiell vekt på kritiske komponenter og utstyr, sårbare vannforekomster, områder med mulige brukerkonflikter samt klimapåvirkninger på avløpsanlegg som følge av økt nedbørintensitet og økt årlig vannmengde. På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå.

---

² Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Miljøriskovurderinger skal evalueres minst 1 gang pr. år og oppdateres jevnlig da kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Det skal fremkomme skriftlig at en evaluering av miljørisikovurderingen er årlig utført.

8.2. Handlingsplan for miljørisikoreducerende tiltak

En handlingsplan for risikohåndtering skal utarbeides som viser planlagt gjennomføring av risikoreducerende tiltak i tid, herunder klimatiltak.

På bakgrunn av risikovurderingen og akseptkriterier utarbeides en handlingsplan for forebyggende tiltak som viser tiltaksprioritering, beslutninger om tiltak og planlagt gjennomføring av tiltak i tid. I planen bør det fremgå et resultatoppfølgingsystem på effekten av gjennomførte tiltak.

Miljøriskovurderingen skal legge grunnlaget for beredskapsplanen.

8.3. Etablering av beredskap

En oppdatert beredskapsplan skal foreligge samtidig med miljørisikovurderingen.

På bakgrunn av farer, hendelseskjeder og konsekvenser som er identifisert i miljørisikovurderingen skal beredskapsplanen oppdateres mot akutt forurensning.

Med akutt utslipp menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelser i forurensningsloven eller i utslippstillatelsen.

Beredskapen skal være dimensjonert i forhold til de aktuelle hendelser som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal dokumenteres i en beredskapsplan. En beredskapsplan skal kontinuerlig evalueres.

8.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift³. Selskapet skal deretter også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i tilfeller med utslipp av betydning.

Selskapet skal i god i forveien innhente godkjenning fra Fylkesmannen ved planlagte tiltak/arbeid hvor det oppstår forurensningsutslipp som kan medføre skadevirkninger på resipienten.

Varslings skjema for akutt og planlagt utslipp finnes på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek.

Dette gjelder også for mindre utslipp dersom utslippet får betydning for selskapets overholdelse av tillatelsens krav. gjelder også for akutt utslipp.

---

³ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

9. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal selskapet dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Selskapet plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter selskapet å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

Lagring og tilknyttede aktiviteter av farlige kjemikalier på tank, skal være i henhold til krav som følger av forurensningsforskriften kapittel 18 *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*.

10. Energi

10.1. Energistyringssystem

Selskapet skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget.

10.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Selskapet skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergien internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medføre urimelige kostander.

11. Resipientundersøkelse og overvåking

Selskapet skal delta i et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet PURA.

Det skal bygges opp kunnskap om vannmiljøet gjennom tiltaksrettet overvåking.

Det skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516

påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Overvåkingsprogram skjer innenfor et samordnet overvåkingsprogram med vannområdet PURA.

Selskapet plikter innen 1. mars året etter utslippsåret å få sammenstilt resultatene fra resipientovervåkingen for foregående år, og få vurdert hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål. Dette utføres i samarbeid med vannområde PURA.

Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteten, inklusivt sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data skal leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>

12. Krav til rapportering

12.1. Rapportering via Altinn

Selskapet har rapporteringsplikt for avløpsdata gjennom www.altinn.no innen 1.mars hvert år.

12.2. Årsrapport til Fylkesmannen

Årlig egenrapport skal følge kalenderåret og rapporteres elektronisk på standardskjema som finnes på [Fylkesmannen.no/skjemabibliotek](http://fylkesmannen.no/skjemabibliotek).

Selskapet skal i årsrapporten til Fylkesmannen innen 1.mars hvert år dokumentere forhold som er av betydningen for Fylkesmannens bedømmelse av om krav i utslippstillatelsen blir oppfylt og foreta en egenevaluering. Årsrapporteringen skal vedlegges rapporteringen til Altinn.nn

12.3. Utslippsregnskap

Selskapet skal kunne vise god dokumentasjon av sine utslipp.

Utslippsmengder i et utslippsregnskap inngår i årsrapporten til Fylkesmannen etter standard skjema for utslippsregnskap.jf. punkt 12.2.

Utslipp fra overløp som selskaset har utslippskontroll ovenfor skal måles eller beregnes med antall m³ vannmengde og med målt eller antatt konsentrasjon 1 mg totalfosfor pr. liter som et gjennomsnitt hvis overløpet skyldes nedbør. For øvrig skal overløpsutslipp beregnes så nøyaktig som mulig hvis det er registrert driftsstans ved pumpestasjoner o.l.

13. Ansvarsforhold

Selskapet er ansvarlig for at utslippsbegrensninger overholdes og at avløpsanlegget drives i samsvar med god og anerkjent praksis innen fagområdet.

Denne tillatelsen fritar ikke selskapet for innhenting av tillatelser for andre sider ved bygging og drift av avløpsanleggene, f.eks. arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke selskapet for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. forurensningslovens § 10, annet ledd.

Selskapet har også plikt til å bidra til å redusere risikoen for at kjemikalier skader miljø og helse.

14. Tilsyn

Selskapet plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid.

15. Nedleggelse, Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om ledningsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning kan ikke startes før Fylkesmannen har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende renskrav må derfor sendes Fylkesmannen i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.